

नमुना प्रश्नपत्र [SAMPLE PAPER]

केन्द्रीय विद्यालय संगठनम्, मुम्बई संभाग,

अर्धवार्षिक परीक्षा (2025-26)

कक्षा - षष्ठी

विषय- संस्कृत [119]

अवधि:- 2.30 होरा

पूर्णांक-60

विद्यार्थी नाम.....

अनुक्रमांक

अनुभाग.....

निरीक्षकस्यहस्ताक्षर.....

परीक्षकस्य हस्ताक्षर

खण्ड: क: अपठित् अवबोधनम् -अङ्काः-10

खण्ड: ख रचनात्मक कार्यम्. - अङ्काः-10

खण्ड: ग: अनुप्रयुक्तव्याकरणम् - अङ्काः-15

खण्ड: घ: पठित् अवबोधनम् - अङ्काः-25

खण्ड: -'क' अपठित -अवबोधनम् - 10 अङ्काः

1.अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत। 10

राहुलः जंतुशालाम् गच्छति। सः जनकेन सह गच्छति। तत्र सः सिंहम् पश्यति। सिंहः उच्चैः गर्जति। ततः सः मयूरं पश्यति। मयूरः उपवने शोभनं नृत्यति। सः वृक्षे वानरं दृष्ट्वा भयभीतः अस्ति। वानरः कदलीफलं खादति। एकः अन्यः वानरः अपि तत्र कूर्दति। जंतुशालायाम् अनेके मृगाः सन्ति। राहुलः सर्वान् मृगान् पश्यति प्रसन्नः च भवति। ततः सः गृहम् आगच्छति।

I.एकपदेन उत्तरत - 1*4=4

क) राहुलः कुत्र गच्छति ?

उत्तरम्

ख) सः केन सह गच्छति ?

उत्तरम्

ग) कः उच्चैः गर्जति ?

उत्तरम्

घ) वानरः किं खादति ?

उत्तरम्

II. पूर्ण वाक्येन उत्तरत - 2*2=4

(क) मयूरः किं करोति ?

उत्तरम्.....

(ख) सः कं दृष्ट्वा भयभीतः अस्ति ?

उत्तरम्.....

III. भाषिक कार्य - 1*2=2

(क) 'सः जनकेन सह गच्छति' इति अस्मिन् वाक्ये क्रिया पदं किम् ?

.....

अ) सः ब) जनकेन स) सह द) गच्छति

(ख) 'सः जनकेन सह गच्छति' इति अस्मिन् वाक्ये कर्ता पदं किम् ?

.....

अ) सः ब) जनकेन स) सह द) गच्छति

खण्डः - 'ख' रचनात्मकं कार्यम् - 10 अङ्काः

2. कस्य चित्रम् ? इति लिखन्तु । 1*5=5

गणेशः

3. परस्परं सम्बद्धानि पदानि संयोजयन्तु, रिक्तस्थानेषु पूरयन्तु च 1*5=5

(क) कमलम्	गायति	कमलं विकसति.....
(ख) लेखकः।	चालयति	
(ग) फलम्।	विकसति	
(घ) नर्तकः।	लिखति	
(ङ) चालक।	पतति	
(च) गायिका।	नृत्यति.	

खण्डः - ग अनुप्रयुक्त व्याकरणम् 15 अंकाः

4. उदाहरणानुसारं पट्टिकातः पदानि चित्वा रिक्तस्थानेषु योजयतु |1/2*6=3

[शुकः , स्युतः , अजा , फलम् , पुष्पम् , महिषी , वृक्षः, कुक्कुरः]

उदा. सः शुकः , वृक्ष :

क) सः ,

ख) सा ,

ग) तत् ,

5. उच्चारण स्थानम् मेलयत - 1*3=3

क) ग दन्ताः

ख) ज कण्ठः

ग) त तालु

6. उदाहरणानुगुणं समयं संख्याभिः लिखन्तु— 1*3=3

यथा - पादोन-सप्तवादनम् - ६ : ४५

क) सार्ध - दशवादनम् -

ख) दशवादनम् -

ग) सपाद-षड्वादनम् -

7. उदाहरणानुसारम् अधोलिखितानां पदानां वचनं परिवर्तनं कुर्वन्तु - $\frac{1}{2} \times 6 = 3$

एकवचनम्	बहुवचनम्
यथा - शूरः	शूराः
क) धीरः	-
ख)	- वीराः
ग) जनसेवकः	-
घ)	- धनकामनाः
ङ) निखिलः	-
च)	- बालाः

8. उदाहरणानुगुणम् अधोलिखितेषु वाक्येषु पट्टिकातः उचितैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयन्तु - $\frac{1}{2} \times 6 = 3$

त्वं	युवां	यूयं	अहम्	आवां	वयं
------	-------	------	------	------	-----

यथा - हे बाल! त्वं छात्रः असि।

क) शिक्षकौ स्वः ।	ख) मञ्चे नर्तक्यः स्थः।
ग) अत्र अस्मि।	घ) सभायां गायिके स्थः।
ङ) विद्यालये स्मः।	च) वैद्यालये..... चिकित्सा असि।

खण्ड- घ पठित अवबोधनम् 25 अंकाः

9. अधोलिखितं पद्यांश पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

5

शूरा वयं धीरा वयं वीरा वयं सुतराम्।

गुणशालिनो बलशालिनो जयगामिनो नितराम् ।

दृढमानसाः गतलालसाः प्रियसाहसाः सततम्।

जनसेवकाः अतिभावुकाः शुभचिन्तकाः नियतम्॥

I. एकपदेन उत्तरत 1*5=5

- (क) शूराः के ? उत्तरम्
- (ख) वयं कीदृशमानसाः स्मः ? उत्तरम्.....
- (ग) वयं कीदृशचिन्तकाः स्मः ? - उत्तरम्.....
- (घ) वीराः के ? उत्तरम्.....
- (ङ) धीराः के ? उत्तरम्.....

10. रेखाङ्कितानि पदानि आश्रित्य उदाहरणानुसारं प्रश्ननिर्माणं कुर्वन्तु 1*5=5

यथा - सः सार्ध-सप्तवादने अध्ययनं करोति । - सा कदा अध्ययनं करोति?

- (क) सा सपाद-नववादने विद्यालयं गच्छति । -
- (ख) सतीशः सार्ध-द्वादशवादने भोजनं करोति । -
- (ग) यानं पञ्चवादने आगच्छति । -
- (घ) गोपालः षड्वादने गोदोहनं करोति । -
- (ङ) माता दशवादने कार्यालयं गच्छति । -

11. वाक्येषु शिष्टाचारपद योजयन्तु - 1*5=5

नियमपालनं , सेवां , मैत्रीभावः , साहाय्यं , सत्कारं , दयाभावः

यथा - युवकः माता पित्रोः सेवां करोति ।

- (क) सा दुर्बलानां करोति ।
- (ख) सर्वेषु प्राणिषु..... भवतु ।
- (ग) सर्वे छात्राः पाठशालायाः कुर्वन्तु ।
- (घ) वयं सर्वे अतिथीनां..... कुर्मः ।
- (ङ) परस्परं छात्रेषु..... भवतु ।

12. स्तम्भौ मेलयन्तु उत्तरं च लिखन्तु— 1*6=6

(क) गतभीतयो धृतनीतयो	शभुचिन्तका नियतम्
(ख) यामो वयं समराङ्गणं	सकलेश हे भगवन !
(ग) जगदीश हे! परमेश हे!	विजयार्थिनो बालाः
(घ) जयमङ्गल परमोज्ज्वलं	दृढशक्तयो निखिलाः
(ङ) जनसेवका अतिभावुकाः	नो देहि परमात्मन !
(च) ऊर्जस्वला वर्चस्वला	अतिनिश्चला विजये

उत्तरम्

- (क).....
- (ख).....
- (ग).....
- (घ)
- (ङ)
- (च)

13. उदाहरणं दृष्ट्वा रिक्तस्थानानि पूरयत ½*8=4

यथा - बालकः	बालकौ	बालकाः
(क) चषकः.		
(ख)		देवाः
(ग) सैनिकः		
(घ)	रजकौ	

***** जय तु भारतम् जय तु संस्कृतम् *****